

Lavendel: een vlinderplant uit de top 10

De top 10-lijst van De Vlinderstichting bevat de beste tuinplanten voor vlinders. Als je een van deze planten in je tuin zet, ben je verzekerd van bloeiende planten die nectar leveren en dus voedsel voor vlinders bieden. Deze keer wil ik weer graag een plant uit deze lijst in het zonnetje zetten: de lavendel. Een heerlijk geurende plant uit mediterrane streken.

Tekst en foto's:
Welmoed Huisman
robinia-tuin.nl

Al staat lavendel (*Lavandula*) meestal bij de vaste planten, eigenlijk is het een heester. De witte, lila of paarse bloemen staan op lange dunne steeltjes. *Lavandula* behoort tot de familie Lamiaceae, waartoe ook *Origanum* en *Salvia* behoren.

Dit heestertje heeft groengrijze korte smalle blaadjes. Van nature komt deze plant op stenige leemgrond voor, maar ze doet het ook goed op vele andere niet te natte grondsoorten. Een voorwaarde is wel dat ze in de volle zon staat, dus minimaal zes uur zon per dag. Anders wordt het een armetierig plantje. Zo'n zonnige plaats is natuurlijk de ideale plek voor vlinders, die het liefst warme plekjes opzoeken.

Van *Lavandula angustifolia* bestaan vele cultivars, waarvan 'Hidcote' en 'Munstead' de bekendste zijn. Volgens kwekerij Bastin zijn er inmiddels betere cultivars dan 'Munstead'. Bijvoorbeeld 'Silver Blue' en 'Royal Blue', die beiden zeer goed winterhard zijn en langer bloeien. De hoogtes verschillen van 40 tot 80 cm, maar ze kunnen nog wel hoger worden als je de onderzijde laat verhouten. Wil je ze kleiner houden, dan kun je ze om de 7 à 10 jaar vervangen.

Sedum spectabile met gehakkelde aurelia.

Naast echte lavendel zie je op de Franse lavendelvelden vooral Lavandin, oftewel *Lavandula x intermedia*. Deze lokt ook vlinders, maar groeit wat sneller en verhout daardoor sneller, wat een minder fraai gezicht geeft. Daarmee is het wel een geschikte plant om tussen haagjes te planten. En dan natuurlijk geen buxushaagjes, want al houden we van vlinders, kale haagjes zijn geen gezicht. Een haagje van *Ilex crenata* is een goed alternatief voor Buxus.

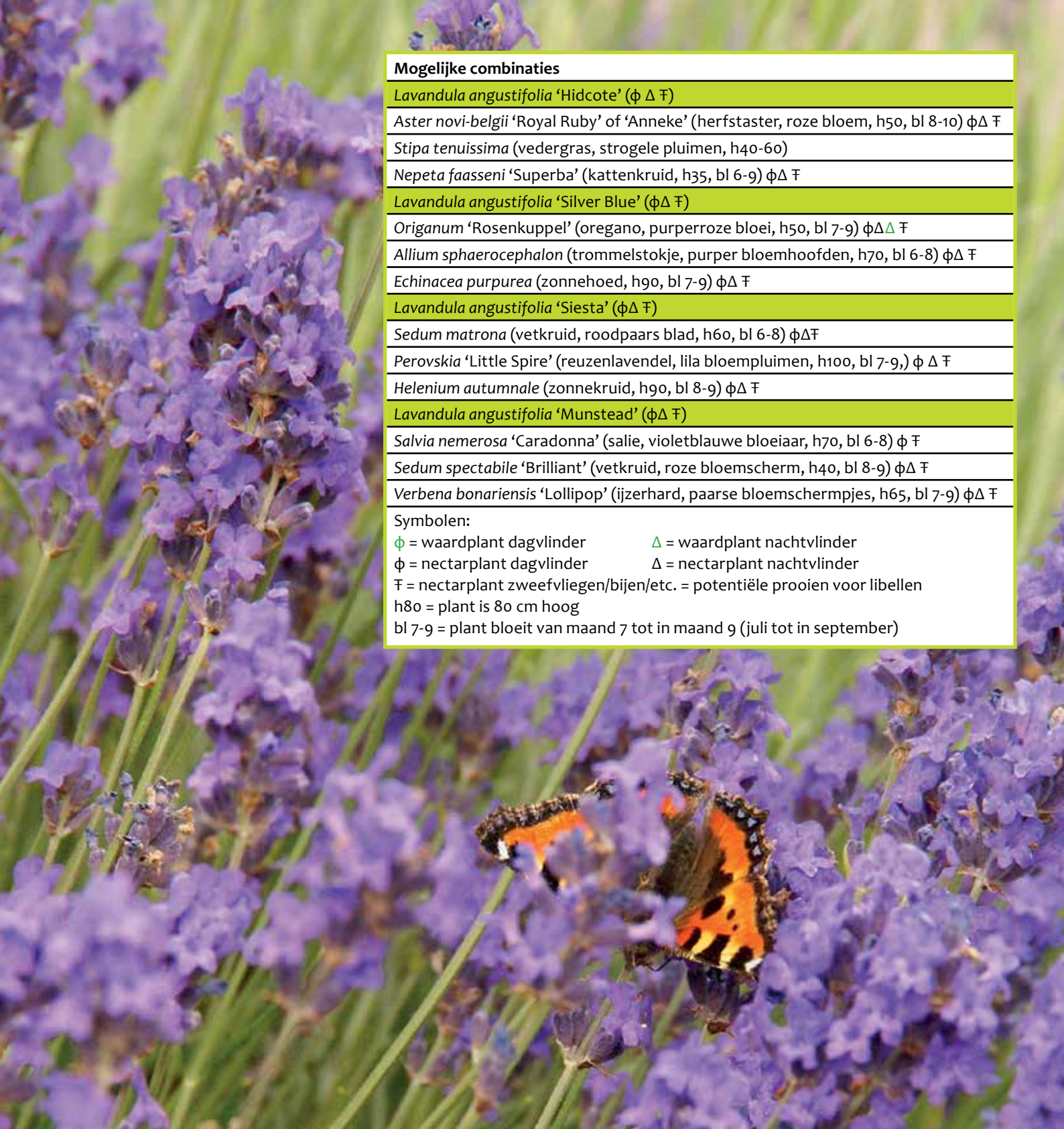
Nog een andere lavendel is *Lavandula stoechas*, die in onze contreien (nog) niet winterhard is. In Nederland wordt deze plant kuiflavendel genoemd vanwege het kuifje boven aan de bloem. In tegenstelling tot de gewone lavendel, die van kalk houdt, gedijt deze plant het beste op zure grond.

Voor alle soorten lavendel is het belangrijk om ze te snoeien. Dit doe je tweemaal per jaar. Eén keer na de bloei; je knipt dan de bloemstengel en zo'n twee centimeter van het blad af. Een tweede snoeibeurt geef je als er geen vorst meer verwacht wordt. Dan knip je zoveel blad af dat er nog zo'n twee centimeter stengel met blad overblijft. Een beetje vorst kan geen kwaad, maar bij strenge vorst kan de plant dan tot in het oude hout doodvriezen. Ook al zal dat met de huidige winters minder snel gebeuren. Als je tot in het hout terugknipt, zal de lavendel zeer waarschijnlijk doodgaan.

Sedum spectabile

Lavendel kun je leuk toepassen in een smalle gevel/tegeltuin of in een ruime bloempot. Andere mogelijkheden zijn een haagje van lavendel, het beplanten van een boomspiegel of natuurlijk een plekje in de border of rotstuin. *Lavandula angustifolia* is namelijk goed te combineren, bijvoorbeeld met andere mediterrane vlinderlokkende planten zoals Tijm, *Salvia*, *Origanum*, *Nepeta* of *Centranthus*. Andere goede keuzes zijn *Caryopteris*, *Sedum* en *Echinacea*. Een klassieke combinatie is lavendel met rozen. Rozen zijn niet dagvlinder-vriendelijk, maar als u toch al een roos in de tuin heeft staan is het een goed idee om er een aantal lavendelplantjes voor of naast te planten.

Er komen veel soorten vlinders af op lavendel. In mijn eigen tuin heb ik er witjes en kleine vos op gezien. Maar als je geluk hebt, kun je ook distelvlinder, bruin zandoogje, blauwtjes, citroenvlinder, dikkopjes,

Mogelijke combinaties

Lavandula angustifolia 'Hidcote' (φ Δ ♀)

Aster novi-belgii 'Royal Ruby' of 'Anneke' (herfstaster, roze bloem, h50, bl 8-10) φΔ ♀

Stipa tenuissima (vedergras, strogele pluimen, h40-60)

Nepeta faasseni 'Superba' (kattenkruid, h35, bl 6-9) φΔ ♀

Lavandula angustifolia 'Silver Blue' (φΔ ♀)

Origanum 'Rosenkuppel' (oregano, purperroze bloei, h50, bl 7-9) φΔΔ ♀

Allium sphaerocephalon (trommelstokje, purper bloemhoofden, h70, bl 6-8) φΔ ♀

Echinacea purpurea (zonnehoed, h90, bl 7-9) φΔ ♀

Lavandula angustifolia 'Siesta' (φΔ ♀)

Sedum matrona (vetkruid, roodpaars blad, h60, bl 6-8) φΔ♀

Perovskia 'Little Spire' (reuzenlavendel, lila bloempluimen, h100, bl 7-9,) φ Δ ♀

Helenium autumnale (zonnekruid, h90, bl 8-9) φΔ ♀

Lavandula angustifolia 'Munstead' (φΔ ♀)

Salvia nemerosa 'Caradonna' (salie, violetblauwe bloeiaar, h70, bl 6-8) φ ♀

Sedum spectabile 'Brilliant' (vetkruid, roze bloemscherm, h40, bl 8-9) φΔ ♀

Verbena bonariensis 'Lollipop' (ijzerhard, paarse bloemschermpjes, h65, bl 7-9) φΔ ♀

Symbolen:

φ = waardplant dagvlinder

Δ = waardplant nachtvlinder

φ = nectarplant dagvlinder

Δ = nectarplant nachtvlinder

♀ = nectarplant zweefvliegen/bijen/etc. = potentiële prooien voor libellen

h80 = plant is 80 cm hoog

bl 7-9 = plant bloeit van maand 7 tot in maand 9 (juli tot in september)

Lavandula angustifolia met kleine vos.

dagpauwoog, luzernevlinder, kolibriefvlinder of koninginnenpage op deze plant aantreffen.

Lavendel is niet alleen voor vlinders een fijne plant. Als je de plant op een plek naast een pad zet kun je iedere keer dat je er langs loopt genieten van de heerlijke geur. En als je een keer in Zuid-Limburg komt, rijd dan eens langs de eerdergenoemde kwekerij Bastin. Je waant je er in mediterrane streken met de vele soorten lavendel en andere mediterrane planten.

Geraadpleegde literatuur

Crafer, Tim. Foodplant List for the Caterpillars of Britain's Butterflies and Larger Moths. Atropos 2005.

Koster, Arie. Plantenvademecum. Fontaine Uitgevers 2019.

Waring, P. en Townsend, M., Nachtvinders: veldgids Nederland en België. Tirion 2006/2007.

Wilson, Matthew., New Gardening, How to Garden in a Changing Climate. Royal Horticultural Society 2007.

